

Cao niên với bệnh MSA

© Phan Bách/BS Võ Văn Phước @ [SBS](#) (24/7/25).

- Ảnh minh họa © [SBS](#).

'Chứng Thoái Hóa Nhiều Hệ Thống' hay Multiple System Atrophy (MSA), là một chứng bệnh thoái hóa thần kinh hiếm gặp, mang tính trầm trọng và tiến triển rất nhanh. Tại Úc chưa nghe nói có trường hợp nào nhưng tại Mỹ có khoảng 1 ngàn người mắc phải. Vậy bệnh này như thế nào, bác sĩ Võ Văn Phước tại Sydney giải thích.

Dấu hiệu khởi đầu của bệnh MSA là gì?

Triệu chứng đầu tiên của bệnh MSA thường liên quan đến rối loạn của hệ thần kinh tự chủ, cụ thể như:

- Tiểu tiện bất thường (tiểu gấp, tiểu són, không kiểm soát được)
- Hạ huyết áp tư thế – tức huyết áp tụt xuống khi đứng dậy, gây chóng mặt hoặc ngất xỉu
- Ở nam giới: rối loạn cương dương.

Ngoài ra, một số người còn có thể bị:

- Rối loạn giấc ngủ, đặc biệt là hội chứng ngủ cử động mắt nhanh (REM disorder)
- Triệu chứng tương tự bệnh Parkinson: chậm vận động, cứng đờ cơ bắp, mất thăng bằng.

Những dấu hiệu sớm nhất của MSA là gì? Một số triệu chứng thường xuất hiện đầu tiên bao gồm:

- Tiểu tiện bất thường (tiểu nhiều, khó tiểu)
- Chóng mặt khi đứng dậy
- Rối loạn cương ở nam giới
- Cử động chậm chạp, vụng về
- Nói lắp hoặc nói khó nghe
- Cơ bắp căng cứng, đôi khi đau nhức.

MSA dễ bị nhầm với bệnh nào?

Theo bác sĩ Roy Freeman – một chuyên gia về thần kinh học, bệnh Parkinson và MSA là hai chứng bệnh dễ gây nhầm lẫn. Tuy nhiên, điểm khác biệt quan trọng là:

- Bệnh nhân MSA không đáp ứng với thuốc trị Parkinson

- Diễn tiến của MSA nhanh và ác tính hơn, trong khi người mắc Parkinson có thể sống hàng chục năm.

MSA tiến triển nhanh như thế nào?

- Triệu chứng thường xuất hiện khi người bệnh ở vào độ tuổi ngũ tuần, và diễn tiến khá nhanh trong 5 đến 10 năm. Theo thời gian, người bệnh mất dần khả năng vận động, dẫn đến liệt giường. Các rối loạn nuốt thường xuất hiện về sau, khiến bệnh nhân có nguy cơ cao mắc viêm phổi, một biến chứng thường thấy ở giai đoạn cuối.

MSA hay Parkinson – bệnh nào trầm trọng hơn?

- Dù MSA có thể biểu hiện giống Parkinson ở những giai đoạn đầu, song tổn thương ở não bộ nghiêm trọng và lan rộng hơn. Thuốc điều trị Parkinson không có hiệu quả đối với MSA, khiến căn bệnh tiến triển nhanh và thường có tiên lượng tử vong sớm hơn.

- Những dấu hiệu giúp nhận diện MSA là gì?

Các dấu hiệu hỗ trợ chẩn đoán MSA gồm có:

- Co rút cơ mặt (orofacial dystonia)
- Gập cổ quá mức (antecollis)
- Còng người về phía trước (camptocormia)
- Vẹo người sang một bên (hội chứng Pisa)
- Co rút bàn tay, bàn chân
- Hơi thở ngắt quãng kiểu “thở dài”
- Khó nói, giọng yếu (dysphonia)
- Nói ngọng trầm trọng (dysarthria).

Trường hợp sống lâu nhất với MSA là bao lâu?

- Tuổi thọ trung bình của bệnh nhân MSA là 7 đến 9 năm sau khi phát bệnh. Tuy nhiên, có những trường hợp đặc biệt được xác nhận qua giải phẫu bệnh học cho thấy có thể sống trên 15 năm. Trường hợp sống lâu nhất được ghi nhận là 23 năm kể từ lúc khởi phát triệu chứng.

MSA ảnh hưởng đến đôi chân như thế nào?

Tuy chủ yếu làm tổn thương hệ thần kinh tự chủ, MSA cũng ảnh hưởng nặng đến khả năng vận động, đặc biệt là ở chân:

- Mất thăng bằng
- Phối hợp động tác kém
- Đứng lâu và đi lại trở nên khó khăn, nhất là ở giai đoạn bệnh tiến triển.

Có cách nào chữa khỏi MSA không?

- Hiện nay chưa có phương pháp trị khỏi hoàn toàn. Tuy nhiên, việc điều trị triệu chứng và chăm sóc hỗ trợ có thể giúp người bệnh duy trì phần nào chất lượng sống. Bác sĩ có thể chỉ định thuốc tăng huyết áp, hoặc các biện pháp hỗ trợ sinh hoạt khác.

Giai đoạn cuối của bệnh MSA biểu hiện ra sao?

Ở vào thời kỳ chót, người bệnh thường gặp khó khăn trong việc:

- Nhai và nuốt thức ăn
- Nói chuyện rõ ràng
- Hô hấp, dễ dẫn tới tình trạng thiếu dưỡng khí hoặc nhiễm trùng phổi.

Người mắc bệnh MSA có thể sống bao lâu?

- Theo các số liệu y học, tuổi thọ trung bình của một người mắc MSA thường vào khoảng 6 đến 10 năm kể từ lúc phát hiện triệu chứng đầu tiên. Tuy nhiên, thời gian này có thể thay đổi tùy theo từng trường hợp. Có người sống lâu hơn – đến 15 năm, trong khi một số khác, đặc biệt ở thể nặng, có thể ra đi sớm hơn.

© Phan Bách/BS Võ Văn Phước

Thân mời đọc thêm @ [SBS](#)

- Cao Niên Vui Sống - [Tiến triển trong điều trị sa sút trí tuệ](#)
- [Nhức đầu](#) - triệu chứng thường gặp không nên xem nhẹ.